

Helka-Maria Kinnusen Kalevala-esitys kulkee yleisön luo - vaikka hoivakotiin

Tutkija, näyttelijä ja ohjaaja **Helka-Maria Kinnunen** tulkitsee *Kalevala*-saagan kakkosmiestä Seppo Ilmarista ilmavan irtonaisesti. Aisaparina, Väinämöisenä, puhkuu siro japanilainen buto-tanssijatar **Aki Suzuki**.

”Kun aloimme suunnitella *Kalewalaliekkiä*, oli heti selvää, että Akin täytyy olla Väinämöinen. Halusimme luoda uusia kliseettömiä mielikuvia Kalevalasta, ja myös muistuttaa, että kulttuurien myyteissä on paljon samaa”, Kinnunen kertoo.

Viime kesänä Kajaanin Runoviikolle tilatun esityksen aihe, valon katoaminen, löytyi eepoksen lopusta. Tarina pimeyden jatkuvuudesta on dramaattinen myös japanilaisen kansanperinteen näkökulmasta. Sen ydintä on ajatus ikuisesti pysyvien vastavoimien - yön ja päivän, veden ja tulen, kylmän ja kuumen - tasapainosta.

”Uhkakuva maailmanlopusta on nykypäivänä todellinen. Mitä meiltä ihmisiltä vaaditaan, että pystyisimme saattamaan voimat taas tasapainoon”, Kinnunen kysyy, ehkä myös itseltään.

Teatteri on kohtaamista

Ammatissaan Kinnusella on oma tapansa edistää kestävä kehitystä.

”Pyrin tekemään esityksiä, joiden takia tarvitsee rakentaa ja heittää pois mahdollisimman vähän. Valtava määrä sähköä ja kulisseeja eivät tee esitystä. Ihminen on teatterin ainoa kestävä voimavara, ja loppujen lopuksi näyttämötaide perustuu läsnäoloon, kohtaamiseen ja yhteen kokoontumiseen”, Kinnunen sanoo.

Häntä kiinnostaa teatterin vieminen sinne, missä yleisö on. *Kalewalaliekkiä* on nähty muun muassa hoivakodeissa.

”En ole ammatiltani hoitaja, mutta tiedän, että teatteri voi olla mitä suurimmassa määrin hoitavaa. Soisin, että juuri parhaat menisivät hoivakoteihin näyttelemään.”

Tämänkesäiselle Kajaanin Runoviikolle Kinnunen on ohjannut yhdessä **Ilari Nummen** kanssa esityksen nimeltä *Tappoi (työpöydälle) koska jäi ilman (RUNOA)*. Sen tekstit ovat nuoren polven runoilijoiden kuten Sanna Karlströmin, Henriikka Tavin ja Aki Salmelan kirjoittamia.

”Nykyään puhutaan useammin runon esittämisestä kuin lausunnasta. Runot ovat keskenään erilaisia ja vaativat eri tyyppistä tulkintaa. Onneksi juuri kukaan ei nykyään odota, että lausunta noudattaisi vanhaa kaavaa.”

Mikä teatteria nakertaa?

Kinnunen on näytellyt laitosteattereissa ja freelancerina sekä käsikirjoittanut, ohjannut ja opettanut teatteria. Tutkijana hän on kirjoittanut muun muassa yhteisöllisyyden haasteista teatterialan työpaikoilla.

”Näyttelijät ovat teatterissa lapsen asemassa. Heitä puetaan ja heille annetaan sanat suuhun. Ohjaajan taas odotetaan pitävän jöötä ja kätkevän heikkoutensa. Näitä asetelmia voitaisiin purkaa koulutuksessa”, Kinnunen ehdottaa.

Hänen mukaansa yhteisöllisyyttä teatterissa nakertaa myös ikääntyvien näyttelijöiden pitäminen ongelmana.

”Esimerkiksi 56-vuotias naisnäyttelijä ei ole pelkkä taakka, vaan päinvastoin voimavara.”

Teksti Sanna-Kaisa Hongisto

Suomen Kuvalehti 11.7.2010